

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michałak

ZSM 50/1/2009/AJ

Warszawa, 11 lutego 2010 roku

Szanowny Pan
Jerzy Miller
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Szanowny Panie Ministrze,

Pragnę zainteresować Pana Ministra problemem statusu prawnego dzieci cudzoziemców, rezydentów długoterminowych Wspólnot Europejskich, urodzonych i mieszkających w Polsce. Stosownie do art. 65 ustawy o cudzoziemcach, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE udziela się cudzoziemcowi, legalnie i nieprzerwanie przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio przed złożeniem wniosku co najmniej przez 5 lat. Przepis ten nie dotyczy dzieci wspomnianej grupy cudzoziemców, które w oparciu o art. 53 ust. 1 pkt 7 ustawy o cudzoziemcach, uzyskują na wniosek rodziców, zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony – w celu połączenia z rodziną. Powoduje to, że sytuacja prawna małoletnich cudzoziemców uregulowana jest jedynie w sposób tymczasowy i po upływie dwóch lat istnieje konieczność ponownego składania wniosku o zgodę na pobyt dziecka w Polsce na czas oznaczony. Sytuacja taka trwa aż do osiągnięcia przez nie pełnoletniości i – w mojej ocenie – wymaga uregulowania. Dzieci te nie powinny – jak sądzę – pozostawać w gorszym położeniu, niż te, których rodzice przebywają w Polsce na podstawie zezwolenia na osiedlenie się i które uzyskują zezwolenie na osiedlenie się na czas nieoznaczony (art. 64 ust. 1 pkt 1 ustawy).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z 6 stycznia 2000 roku o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), zwracam się do Pana Ministra o rozważenie możliwości podjęcia prac legislacyjnych, mających na celu stworzenie takich

regulacji prawnych, które umożliwiłyby małoletnim – zwłaszcza tym, przebywającym w Polsce dłużej, niż 5 lat – trwałe uregulowanie ich sytuacji prawnej.

Takie rozwiązanie przedmiotowego zagadnienia wzmocniłoby wśród małoletnich cudzoziemców poczucie bezpieczeństwa, stabilności i wolę integracji.

z wyrażeniem uznania

Marek Duda

RZECZPOSPOLITA POLSKA

MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

Warszawa, dnia 25 marca 2010 roku

BMP-0748-1456/10/AK

Pan
Marek MICHALAK

Rzecznik Praw Dziecka

panowy Panie Rzeczniku,

W odpowiedzi na wystąpienie z dnia 11 lutego 2010 roku (sygn. [REDAKTED]), w sprawie *statusu prawnego dzieci cudzoziemców, rezydentów długoterminowych Wspólnot Europejskich urodzonych i mieszkających w Polsce*, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Poruszona w wystąpieniu problematyka dotyczy uregulowań ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku *o cudzoziemcach* (t.j.: Dz. U. z 2006 roku Nr 234, poz. 1694 z późn. zm.) odnoszących się do urodzonych w Polsce i mieszkających na jej terytorium dzieci cudzoziemców będących rezydentami długoterminowymi Wspólnot Europejskich na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tj. cudzoziemców, którzy uzyskali zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE w Polsce.

Odniesienie się do przedmiotowej problematyki wymaga uprzednio wyjaśnienia, iż zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE oraz wspomniane w wystąpieniu zezwolenie na osiedlenie się cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – stanowią dwie odrębne instytucje prawne. Przede wszystkim wskazać należy, iż instytucja zezwolenia na osiedlenie się uregulowana jest przepisami prawa polskiego (vide: art. 64 ustawy *o cudzoziemcach*), i dotyczy wyłącznie cudzoziemców przebywających na terenie Polski. Uzyskanie zezwolenia na osiedlenie się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie wpływa na status cudzoziemca w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Z kolei uzyskanie w Polsce zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE kształtuje status cudzoziemca również na terytorium innych państw członkowskich Unii Europejskiej i regulowane jest przepisami unijnego porządku prawnego [vide: dyrektywa Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 roku *dotyczącej statusu obywateli państw trzecich, będących rezydentami długoterminowymi* (Dz. U. UE. L. 16/44 z dnia 23 stycznia 2004 roku)]. Polska - związana jest przepisami prawa Unii Europejskiej - nie ma możliwości samodzielnego kształtowania uregulowań prawnych w zakresie instytucji zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE.

Stosownie do art. 65 ust. 1 ustawy *o cudzoziemcach*, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE udziela się cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, bezpośrednio przed złożeniem wniosku, legalnie i nieprzerwanie, co

najmniej przez 5 lat. Zgodnie jednak z art. 65 ust. 2 pkt 5 ww. ustawy, przepisu tego nie stosuje się do cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, udzielonego na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 7 (tj. udzielonego cudzoziemcowi, który jako członek rodziny cudzoziemca, o którym mowa w art. 54, przybywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przebywa na tym terytorium w celu połączenia z rodziną).

Ponadto, zgodnie z art. 65 ust. 4 pkt 3 ww. ustawy, do okresu pobytu, o którym mowa w ust. 1, tj. 5-letniego okresu nieprzerwanego i legalnego pobytu cudzoziemca na terytorium Polski, wymaganego do udzielenia zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE, nie zalicza się pobytu cudzoziemca m.in. na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, udzielonego na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 7 ustawy.

Zgodnie zatem z ww. przepisami ustawy *o cudzoziemcach*, cudzoziemcy, którzy uzyskali zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony w celu połączenia z rodziną nie mogą ubiegać się o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE, a okresu ich pobytu na terytorium Polski nie wlicza się do 5-letniego okresu legalnego pobytu wymaganego do uzyskania tego zezwolenia.

Przedmiotowe regulacje zgodne są z postanowieniami art. 3 ust. 2 lit. e dyrektywy Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 roku *dotyczącej statusu obywateli państw trzecich, będących rezydentami długoterminowymi* (Dz. U. UE. L. 16/44 z dnia 23 stycznia 2004 roku) oraz art. 15 dyrektywy Rady 2003/86/WE z dnia 22 września 2003 roku *w sprawie prawa do łączenia rodzin* (Dz. U. UE. L. 251/12 z dnia z 3 października 2003 roku). Ostatni z wymienionych przepisów przewiduje wydawanie samoistnego zezwolenia pobytowego, niezależnego od dokumentu pobytowego cudzoziemca zamieszkującego na terytorium danego państwa członkowskiego małżonkowi (lub niepoślubionemu partnerowi, jeśli dane państwo członkowskie stosuje przedmiotową dyrektywę do tej kategorii cudzoziemców) oraz dziecku, które osiągnęło pełnoletność, nie później niż po 5 latach pobytu, pod warunkiem, że nie udzielono im zezwolenia pobytowego z innych względów niż łączenie rodzin. Ponadto, państwa członkowskie zapewniają udzielenie samoistnego dokumentu pobytowego w przypadku szczególnie trudnych warunków. Zezwolenie pobytowe udzielone w celu połączenia z rodziną należy zatem do zezwoleń pobytowych formalnie ograniczonych, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. e dyrektywy Rady 2003/109/WE. W myśl tego przepisu przedmiotowej dyrektywy nie stosuje się m.in. do obywateli państw trzecich w przypadkach, w których ich zezwolenie na pobyt zostało formalnie ograniczone.

Takie rozumienie ww. przepisów potwierdzają wyjaśnienia zamieszczone w poprawionym projekcie dyrektywy w sprawie prawa do łączenia rodzin z dnia 2 maja 2002 roku (COM(2002)225 final), które podkreślają rozróżnienie pomiędzy zezwoleniem na pobyt stały a autonomicznym zezwoleniem pobytowym dla członków rodzin. Ponadto, zgodnie z art. 15 ust. 4 dyrektywy Rady 2003/86/WE *w sprawie prawa do łączenia rodzin*, warunki odnoszące się do udzielenia i okresu ważności samoistnego dokumentu pobytowego ustanawiane są przez prawo krajowe.

Zgodnie z ustawą *o cudzoziemcach*, członek rodziny może uzyskać zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE po 5 latach legalnego pobytu na terytorium Polski na podstawie niezależnego zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony.

Z kolei w myśl art. 53 ust. 1 pkt 9 ww. ustawy, niezależne zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony udzielane jest cudzoziemcowi, który jest małżonkiem lub pełnoletnim dzieckiem cudzoziemca, o którym mowa w art. 54 ustawy, i przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej przez okres 5 lat na podstawie zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonych w związku z okolicznościami, o których mowa w pkt 7. Przepis ten uwzględnia treść art. 15 ust. 1 dyrektywy Rady 2003/86/WE z dnia 22 września 2003 roku *w sprawie prawa do łączenia rodzin*.

Niemniej jednak uprzejmie informuje, iż w związku ze zgłoszonym przez Pana Rzecznika problemem, możliwe wydaje się poddanie pod rozwałę przeanalizowania - w kontekście obowiązujących regulacji prawa Unii Europejskiej - możliwości rozszerzenia przesłanek udzielenia zezwolenia na osiedlenie się, tj. krajowego zezwolenia pobytowego udzielanego

na czas nieoznaczony, na urodzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej małoletnie dzieci cudzoziemców posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE na terytorium Polski, analogicznie do treści art. 64 ust. 1 pkt 1 ustawy o cudzoziemcach, zgodnie z którym zezwolenia na osiedlenie się udziela się cudzoziemcowi, który jest małoletnim dzieckiem cudzoziemca, posiadającego zezwolenie na osiedlenie się, urodzonym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2 powzajemnie

MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

z up. Piotr STACHANCZYK
Podsekretarz Stanu